

ಮತ್ತೆ ಮೆರೆಯಲಿ ಕ್ರೀಡಾ ವೈಭವ, ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ಸಮಾಜಕ್ಕಾಗಿ !

☎: 9986429861

ಮಿಂಚಂಚೆ:surekhaks@uasd.in

ಮಾಹಾಂತೇಶ ಖಾನಾಪೂರ ಮತ್ತು ಸುರೇಖಾ ಸಂಕನಗೌಡರ

ಸಮುದಾಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ-580005

ಉಕ್ಕಿನ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಸದೃಢ ಮನಸ್ಸು-ಈ ಮಾತು ಹಿಂದೆಂದಿಗಿಂತಲೂ ಇಂದು ಹೆಚ್ಚು ಮನವರಿಕೆ ಹಾಗೂ ಅಳವಡಿಕೆ ಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸ್ವಸ್ಥ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಸ್ವಸ್ಥ ಜನತೆ ಅವಶ್ಯ. ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆ ಹಾಗೂ ಯೌವನಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ದೈಹಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು ಬಲಗೊಂಡಂತೆ ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತ ನಾಗರಿಕರ ಪಡೆ ಸಜ್ಜಾಗುತ್ತದೆ. ಪುಟ್ಟಾಲ್ ಆಟದ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ದೇಶ ಕಾಯುವ ಸೈನಿಕರು ತಯಾರಾಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಉಕ್ತಿಯಂತೆ ಕ್ರೀಡೆಗಳಿಂದಲೇ ಸುಂದರ ಸಮಾಜ ಸಾಕಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರೀಡಾ ದಿನಾಚರಣೆಯ (ಆಗಸ್ಟ್ 29) ನಿಮಿತ್ತ ಈ ಲೇಖನ.

ದೇಹ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸಿನ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, “ಕ್ರೀಡಾಂಗಣಗಳು ತುಂಬಿದಾಗ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಖಾಲಿಯಾಗುತ್ತವೆ, ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ತುಂಬಿದಾಗ ಕ್ರೀಡಾಂಗಣಗಳು ಖಾಲಿಯಾಗುತ್ತವೆ.” ಎಂದು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರರ್ಥ ಶರೀರಕ್ಕೆ ದೈಹಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆ ಎಷ್ಟು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕ್ರೀಡಾ ಪಟುಗಳು, ಕ್ರೀಡಾ ಆಸಕ್ತರು, ಕ್ರೀಡಾ ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಾಗೂ ಕ್ರೀಡಾ ಪ್ರೇಮಿಗಳು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರೀಡಾ ದಿನಾಚರಣೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲ ದಿನಾಚರಣೆಗಳ ಹಾಗೆ ಆಗಸ್ಟ್ 29 ರಂದು ‘ಹಾಕಿ ಮಾಂತ್ರಿಕ’ ಧ್ಯಾನಚಂದರವರ ಹುಟ್ಟು ಹಬ್ಬವನ್ನು ಅವರ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರೀಡಾ ದಿನಾಚರಣೆಯನ್ನಾಗಿ ಆಚರಿಸುವುದು ವಾಡಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಮೇಜರ್ ಧ್ಯಾನಚಂದರವರು 1905ರ ಆಗಸ್ಟ್ 29 ರಂದು ಪ್ರಯಾಗರಾಜ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು ಇವರ ತಂದೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆರ್ಮಿಯಲ್ಲಿ ಸೈನಿಕರಿದ್ದರು. ಇವರ ಹಾಕಿ ಆಟ ಧ್ಯಾನಚಂದರವರಿಗೆ ಬಳುವಳಿಯಾಗಿ ಬಂದು ಧ್ಯಾನಚಂದರವರನ್ನು ಭಾರತದ ಮೇರು ಹಾಕಿ ಕ್ರೀಡಾಪಟುವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿತು. 1936 ಬರ್ಲಿನ್ ಓಲಂಪಿಕ್ ನಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಮುಂದೆ ಜರ್ಮನಿ ಸೋತು ಹೋಯಿತು. ಆಗ ಜರ್ಮನಿಯು ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಅಡಾಲ್ಫ್ ಹಿಟ್ಲರ್ ಧ್ಯಾನಚಂದರ ಹಾಕಿ ಸ್ಪಿಕ್‌ನ್ನು ಮುರಿದು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದನು. ಅದರಲ್ಲಿ ಎನಾದರು ಇರಬಹುದು ಎಂದು ಹಿಟ್ಲರ್‌ಗೆ ಅನುಮಾನ ಬಂದಿತ್ತು. ಧ್ಯಾನಚಂದರ ಆಟವನ್ನು ನೋಡಿ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಅಡಾಲ್ಫ್ ಹಿಟ್ಲರ್ ಧ್ಯಾನಚಂದರಿಗೆ ನೀನು ನನ್ನ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ನನ್ನ ದೇಶದ ಆರ್ಮಿಯಲ್ಲಿ ನಿನಗೆ ಗೌರವಯುತವಾದ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಆಹ್ವಾನ ನೀಡಿದರು. ಅದನ್ನು ನಿರಾಳವಾಗಿ

ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ ಧ್ಯಾನಚಂದರವರು ದೇಶಪ್ರೇಮವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟವರು. ಇಂತಹ ಮಹಾನ್ ಕ್ರೀಡಾಪಟು 1979ರ ಡಿಸೆಂಬರ್ 03 ರಂದು ನಿಧನ ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಸ್ಮರಣಾರ್ಥವಾಗಿ ಆಚರಿಸುವ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕ್ರೀಡಾ ದಿನಾಚರಣೆಗೆ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದ ಮಹತ್ವ ಬರುವುದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಕ್ರೀಡೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ ಬೆಳೆಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿ ವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ವಿಷಾದನೀಯ ಸಂಗತಿ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲು ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೆ, ನಮ್ಮ ಆಧುನಿಕ ಜನಾಂಗ ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆತ್ತು ಬೆಳೆಸುವುದು ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟಕರವೆಂದು ತಿಳಿದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಠ್ಯದ ಜೊತೆಗೆ ಪಠ್ಯೇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾದ ಕ್ರೀಡೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪಾಲಕರ ಈ ಕ್ರೀಡಾ ತಾತ್ಸಾರ ಮನೋಭಾವನೆಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಬರಿ ಪುಸ್ತಕದ ಹುಳುಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ, ಹಲವಾರು ರೋಗರುಜಿನಗಳಿಂದ ಬಳಲುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ಖಿನ್ನರಾಗಿ ಹತಾಶೆಯಿಂದ ದುಶ್ಚಟಗಳ ದಾಸರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಲ್ಲದರ ನಡುವೆ ಕ್ರೀಡೆಯು ತನ್ನ ಮೂಲ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನಮಗೆ ಅನ್ನಿಸಿದೆ ಇರದು.

ಸುಮಾರು ಹತ್ತರಿಂದ ಹದಿನೈದು ವರ್ಷದಿಂದಾಚೆ ಹಲವಾರು ಗ್ರಾಮೀಣ ಕ್ರೀಡೆಗಳು ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದವು ಉದಾ: ಚಣೆದಾಂಡು, ಲಗೋರಿ, ಕುಂಟಲಪಿ, ಗೋಲಿ, ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಗೊಪ್ಪೆ ಆಟ, ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಾಲೆ ಆಟ, ಕೋಲು ಚಿಮ್ಮುವ ಆಟ, ಸುರಮನಿ (ಆಟ್ಯಾಪಟ್ಯಾ) ಹೀಗೆ ಪಟ್ಟಿಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಪುಟವೂ ಸಾಲದು. ಇಂತಹ ಮನೋರಂಜನಾತ್ಮಕ, ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮುದ ನೀಡುವ ಆಟಗಳು ಇಂದು ಈ ಎಲ್‌ಕೆಜಿ ಮತ್ತು ಯುಕೆಜಿ ಎಂಬ ದುಬಾರಿ ಕೆಜಿ ದರ್ಜಾರಿನಲ್ಲಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿ ಇತಿಹಾಸದ

ಪುಟ ಸೇರಿವೆ. ಇದರ ಬದಲಾಗಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಂದ ಉಡುಗೂರೆ ಅಂದರೆ ಬೆನ್ನುಮಣಿಸರ ಬಾಗುವ ಹಾಗೆ ಭಾರವಾದ ಪುಸ್ತಕದ ಬ್ಯಾಗು, ಕಣ್ಣಿಗೊಂದು ಕನ್ನಡಕ, 40 ರಿಂದ 45, 50 ರ ವಯಸ್ಸಿನ ಆಸು ಪಾಸಿನಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಂದ ಪಾಲಕರು ಕಾಣಿಸದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಮೊದಲು ಪ್ರತಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಆಟದ ಮೈದಾನಗಳಿದ್ದವು ಈಗ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಮಾಳ ಭೂಮಿ ನಾಶವಾದಂತೆ ಆಟದ ಮೈದಾನಗಳು ಕೂಡಾ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿವೆ. ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ, ಆಡಿ ಕಲಿ ನೋಡಿ ತಿಳಿ ಎಂಬ ತತ್ವವನ್ನು ಮರೆತು ಪಾಲಕರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಿಡಿಯಂನ ಗೀಳಿಗೆ ಬಿದ್ದು ಮಕ್ಕಳ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮಾರಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೊರಗೆ ಆಡಲು ಈಗ ಆಟದ ಮೈದಾನಗಳಿಲ್ಲ. ಮೊಬೈಲೇ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ವಸ್ವವಾಗಿ ಅವರ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ, ದೈಹಿಕ, ಮಾನಸಿಕ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಕಮರಿ ಹೋಗಿವೆ.

ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಈ ಆಧುನಿಕ ಜನಾಂಗ ಅರಿತು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಟಕೂಟದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಚೈತನ್ಯ ಮೂರ್ತಿಗಳಾಗಿ

ಹೊರಹೊಮ್ಮುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವುದು ತುಂಬಾ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಕ್ರೀಡೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ ಬೆಳೆಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಈ ಕ್ರೀಡಾ ದಿನಾಚರಣೆಗೆ ಮಹತ್ವ ಬರುವುದು.

ಕ್ರೀಡೆಯಿಂದಾಗುವ ಅನುಕೂಲಗಳು

- 1) ಕ್ರೀಡೆಯು ಮಕ್ಕಳ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ (ದೈಹಿಕ, ಮಾನಸಿಕ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಲ್ಲದೆ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ) ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ.
- 2) ಕ್ರೀಡೆಯು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಸ್ಪರ್ಧಾ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ.
- 3) ಕ್ರೀಡೆಯು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ಜನರ ಜೊತೆಗೆ ಬೆರೆಯುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ದೈಹಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡೆ ಮಗುವಿನ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಉತ್ತುಂಗಕ್ಕೇರಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆ.

ಯಶಸ್ವಿ ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬರ ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ಬದುಕು

“ಕೃಷಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಆಚರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಉದ್ಯೋಗವಾಗಿದ್ದು, ನಾವು ಸುಮಾರು 34 ಎಕರೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಯೊಂದಿಗೆ ಬೀಜೋತ್ಪಾದನೆಯನ್ನೂ ಸಹ ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಮೊದಲು ಮೆಕ್ಕಜೋಳ, ರಾಗಿ, ತೊಗರಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಬೀಜೋತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ನಂತರ ಕುಂಬಳಕಾಯಿ, ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ, ಶೇಂಗಾ ಬೀಜೋತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬೀಜೋತ್ಪಾದನೆಯಿಂದಲೇ ಸುಮಾರು 3 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯ ಬರುತ್ತದೆ” ಎಂದು ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುರುಬಗೊಂಡ ಗ್ರಾಮದ ಶ್ರೀಮತಿ ಶಾಂತಮ್ಮ ಶಂಕರಗೌಡ ಕರ್ಜಗಿ (ಮೊಬೈಲ್ ಸಂಖ್ಯೆ: 8431908572) ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಗುಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ:- ರಾಗಿ ಹಪ್ಪಳ, ಅಕ್ಕಿ ಹಪ್ಪಳದ ಜೊತೆಗೆ ಬೀಟರೂಟ್, ಕ್ಯಾರೆಟ್, ಪಾಲಕ್, ಆಲೂಗಡ್ಡೆ ಹಾಗೂ ಟೊಮ್ಯಾಟೋ ತರಕಾರಿಗಳಿಂದ ಹಪ್ಪಳ ತಯಾರಿಸಿ ಇವರು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಕ್ಕಿ, ರಾಗಿ, ಹಾಗೂ ಅಲಸಂದಿಯಿಂದ ಸಂಡಿಗೆ ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತಯಾರಿಸುವ ಕುರುಕಲು ತಿಂಡಿಗಳು: ನವಣಕ್ಕಿ ಚಕ್ಕುಲಿ, ನವಣಕ್ಕಿ ಕೋಡಬಳೆ, ಶೇಂಗಾಪುಡಿ ನಿಪ್ಪಟ್ಟು, ಶೇಂಗಾ ಹೋಳಿಗೆ, ಎಳ್ಳು ಹೋಳಿಗೆ, ಹೂರಣದ ಹೋಳಿಗೆ, ಕರ್ಜಿಕಾಯಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನೂ ಸಹ ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ರಾಗಿ, ಅಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ರವಾ ಶ್ಯಾವಿಗೆ, ರಾಗಿ ರೊಟ್ಟಿ, ಜೋಳದ ರೊಟ್ಟಿ, ಸಜ್ಜೆ ರೊಟ್ಟಿ, ಚಪಾತಿ ಹಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಕಾಕರಾ, ರಾಗಿ ಮಾಲ್ಟ್ ಇವುಗಳನ್ನು ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಟೈಲರಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಚೂಡಿದಾರ, ಬ್ಲೌಸ್, ಫಾಲ್ಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರ 11 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕಟಾವಿಗೆ ಬರುವ ಶೀತಲ್ ಮಾಗಣೆ ಸಸಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಹತ್ತಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಗೋವಿನ ಜೋಳ, ತೊಗರಿ, ರಾಗಿ ಹಾಗೂ ನವಣೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಲಾಭ : 10 ಕೆ.ಜಿ. ಹಪ್ಪಳ ಮಾಡಿದರೆ ಆಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ - 200 ರೂ ಉಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಳಿಗೆ ಕೊಡದೆ ಅವರೇ ಮಾಡಿದರೆ- 400 ರೂ. ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಸ್ವಂತ ಗಿರಣಿ ಇದೆ, ರವೆ ಮಶಿನ್ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕರೆಂಟ್ ಬಿಲ್ ಎಲ್ಲಾ ತೆಗೆದರೆ 900 ರೂ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. 2 ಆಕಳಿನಿಂದ 10 ದಿನಕ್ಕೆ 2000 ರೂ. ಆದಾಯ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಶ್ರೀಮತಿ ಶಾಂತಮ್ಮ ಶಂಕರಗೌಡ ಕರ್ಜಗಿ ಅವರ ಹೇಳಿಕೆ. ಮೊಲ ಸಾಕಾಣಿಕೆಯಲ್ಲೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಯಶಸ್ಸಿನ ಹಾಗೂ ಪರಿಶ್ರಮದ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿವರಕ್ಕಾಗಿ ಲೇಖಕರನ್ನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಶ್ರೀಮತಿ ಶಾಂತಮ್ಮ ಶಂಕರಗೌಡ ಕರ್ಜಗಿ ಯವರನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು.

- ಪ್ರಿಯ ಪಿ. ಮತ್ತು ಅಶೋಕ ಪಿ.

ಕೃಷಿ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹನುಮನಮಟ್ಟಿ -581 115 ಪೋ: 7619196545 ಮಿಂಚಂಚೆ: prponnuswamy@gmail.com